

Van open naar gesloten kringlopen

Mini-symposium over fosfor in de 19^e en 20^e eeuw

Donderdag 8 oktober 2015 – De Rooi Pannen, Eindhoven

De Chemiehistorische Groep [CHG] van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging [KNCV] organiseert op, donderdag 8 oktober 2015 het symposium: *Van open naar gesloten kringlopen: fosfor in de negentiende en twintigste eeuw*. De bijeenkomst vindt plaats in het onderwijscomplex de Rooi Pannen in Eindhoven. U bent van harte welkom om aan dit symposium deel te nemen. Nadere details met betrekking tot de toegang vindt u hieronder.

Aanleiding voor het symposium vormen de recente zorgen dat de voorraden minerale fosfor al in 75 à 100 jaar uitgeput zouden kunnen zijn. In het geval van zo'n essentieel element als fosfor zou dat zeer ernstig zijn. Sinds de 'ontdekking' van fosfor in de late zeventiende eeuw, vormt het element een bijzondere uitdaging voor de chemici, landbouwkundigen en industriëlen. In dit symposium willen we de actualiteit voorzien van een historisch perspectief waarin de noodzaak om ons te bewegen in de richting van een circulaire economie in een breder kader wordt geplaatst. Historici en chemici komen aan het woord die in hun onderzoek op verschillende manieren met deze problematiek in aanraking zijn gekomen.

De eerste spreker is Ernst Homburg, hoogleraar voor de geschiedenis van wetenschap en technologie in Maastricht. In zijn lezing zal hij ingaan op de essentiële rol die kringlopen vanouds spelen in de chemie en de economie. In het vervolg vertelt Hanne de Winter, promovenda aan de universiteit in Leuven, over de evolutie van de landbouwscheikunde in België tussen 1880 en 1990. Haar lezing richt zich vooral op de bemestingsleer, het doorvoeren van bodemanalyses, en de productie en het verbruik van fosfaatmeststoffen. De derde spreker is Koop Lammertsma, hoogleraar organische chemie aan de VU in Amsterdam. Hij verschuift de focus o.a. naar de kritische afhankelijkheid van de landbouw van fosfor zoals die vanuit China, Marokko en andere landen wordt geïmporteerd. De rij sprekers wordt gesloten door Rob de Ruiten, voormalig directeur van de fosforfabriek Thermphos (Vlissingen-Oost). Hij richt zich voornamelijk op de technologische en industriële aspecten van fosfor productie en recycling (t/m cradle-to-cradle...!).

Programma:

- 13:30 – 13:55 Inloop met koffie en thee.
- 13:55 – 14:00 Opening symposium door dagvoorzitter Rob van Veen.
- 14:00 – 14:30 **Ernst Homburg**, *Kringloopdenken in chemie en economie: een eeuwenoud verhaal*
- 14:30 – 15:00 **Hanne de Winter**, *Over bemesting en fosfor. Een historiografische schets van het fosforgebruik in de Belgische landbouw, 1880-1990*
- 15:00 – 15:30 Pauze met koffie en thee.
- 15:30 – 16:00 **Koop Lammertsma**, *“Peak phosphorus” – Een Element in Gevaar?*
- 16:00 – 16:30 **Rob de Ruiter**, *Fosforschaarste: onzin!*
- 16:30 – 17:30 Borrel

Datum: Donderdag, 8 oktober 2015, 13.30-17.30 uur.

Locatie: **Kuijpers Zaal**, De Rooi Pannen, Kaakstraat 1, 5623 AD Eindhoven
Tel. 00-31-13-850 6555
<http://www.derooiipannen.nl/contact/eindhoven/>

Route: Het complex is gelegen aan de Kaakstraat, hoek Europalaan/ Montgomerylaan.
Lopen: ca. 20-25 minuten vanaf NS-station Eindhoven.
Openbaar vervoer: vanaf NS-station Eindhoven CS, buslijnen 1 (Achtse Barrier), 2 (Blixembosch) of 9 (Breugel). (reistijd ca. 10 minuten vanaf station).
Auto: De parkeerplaatsen zijn gratis. Zie bovenstaande website voor een kaartje.

Toegang: € 15,00 voor CHG leden en € 25,00 voor niet-leden.
€ 7,50 voor studenten (zij dienen bij inschrijving hun studienummer op te geven).

Aanmelding: I.v.m. met catering en inrichting van de zaal, dient u zich wel uiterlijk **vrijdag 2 oktober** op te geven bij Rob van Veen, veen1948@xs4all.nl. Gaarne het verschuldigde toegangsbedrag **voor 2 oktober** overmaken naar rekeningnummer NL98INGB0754306534 tnv E.R.J. Wils, Vlaardingen onder vermelding van ‘Fosfor 2015’ en uw naam.